

Наливайко В. В.
студентка ІПКОЮУ, 1 курс, 3 гр.,
науковий керівник – кандидат історичних
наук **Скрипчук Г. В.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
асистент кафедри культурології

ТРАДИЦІЇ ВЕРТЕПУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ

Джерела українського вертепу сягають XVII–XVIII ст. Класичний вертеп епохи бароко являв собою дерев'яний ящик з 2–3 поверхами, на яких від-

бувалася вистава. Особлива роль належала вертепнику, який керував вертепними ляльками, змінював голос для виразного втілення образу героя. З часом до вертепних вистав почали за бажанням долучатися діти та парубки, які виряджалися в різноманітні вбрання та маски, які характеризували їх образ. Головним сюжетом вертепу є вічна тема протистояння добра і зла, внутрішнє протиборство в душі людини, її прагнення до самовизначення та, водночас, егоїзм людей, жорстокість і байдужість до життя іншої людини. Традиційно український вертеп поєднує традиції та новації, так, традиційними є такі дійові особи, як Ірод, Ісус Христос, Три Царі, Ангел, Чорт, Смерть.

Сучасний вертеп демонструє різноманіття сюжетів і креативність постановок, нові форми репрезентації традиційних сюжетів на Вертепних фестивалях. Наше сучасне українське суспільство потерпає від гаджетів і соціальних мереж, тому саме такі фестивалі можуть зацікавити сучасних підлітків і відволікти від віртуальної реальності, примусити замислитися. Актори вертепу відвідують дитячі будинки, школи, заклади для людей похилого віку, що відбиває притаманні вертепу тягіння до милосердя та гуманізм – демонстрація негативних вчинків стає пересторогою для глядачів.

Перший Вертеп-фест 2017 р. у Харкові об'єднав понад 1000 учасників з усіх регіонів України від Карпат до Донбасу. Вертеп-фест 2019 р. у Маріуполі вирізняли виступи дитячих колективів, які виконували ролі біблійних персонажів – кардинально осучаснених персонажів-блогерів з медіоприладами, з сучасним аранжуванням колядок. У виставах порушувалися актуальні проблеми залежності від популярних соціальних мереж і байдужості до світу, а також важливі політичні та соціальні проблеми сучасного українського соціуму, що відбивало головну мету фестивального заходу – консолідацію суспільства.

Таким чином, сучасний вертеп – площина активної комунікації, обміну культурними цінностями, формування нових ціннісних настанов, яка гармонійно і плідно поєднує традиції та новації, створює засади для розвитку молодшої генерації українського суспільства, забезпечує його консолідацію тощо.

Література

1. Марковський Є. Український вертеп: розвідки й тексти / Є. Марковський // Всеукраїнська академія наук. Вип I. – К., 1929. – 202 с.
2. Культура України: тезаурус і персоналії / Л. В. Анучина, О. А. Стасевська, О. В. Уманець та ін. ; за ред. Л. В. Анучиною, О. А. Стасевської, О. В. Уманець ; наук. ред. В. О. Лозовою. – Х. : Право, 2014. – 276 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ

Тези доповідей учасників
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 16 квітня 2019 р.)

Харків
«Право»
2019

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой,
О. А. Стасевська, О. В. Уманець*

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 квіт. 2019 р.) / [редкол.: А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. А. Стасевська, О. В. Уманець]. – Харків : Право, 2019. – 282 с.

ISBN 978-966-937-660-2

Збірка містить тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу», в яких висвітлені актуальні питання духовного життя сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-660-2

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019
© Оформлення. Видавництво «Право», 2019